

Od 5. do 11. oktobra 2019

Septembra kitajski nabavniki bolj razpoloženi

Kitajski indeks nabavnih menedžerjev se je septembra nekoliko izboljšal, in sicer na 51,9, kar je bila najvišja vrednost po aprilu. Industrijska proizvodnja se je povečala najhitreje v enem letu, medtem ko so storitvena podjetja zabeležila najhitrejšo rast novih poslov po januarju 2018. Zaposlenost v industriji je ostala nespremenjena, medtem ko se je v storitvah povečala, kar je vodilo k skupno najhitrejši rasti zaposlenosti od leta 2013. Cene vhodnih stroškov pri storitvenih družbah so porasle najhitreje v zadnjem letu, in sicer tako stroški dela, pogonskih goriv kot materialov. Na drugi strani je cenovna moč kitajskih industrijskih izvoznikov opešala, saj teh stroškov kitajske družbe niso želele ali zmogle prevaliti na svoje kupce. Poslovno zaupanje za naslednjih 12 mesecev je zopet upadlo na najnižjo raven v zadnjih treh mesecih, in sicer predvsem zaradi manjšega optimizma v storitvenih dejavnostih.

Avtomobilisti z manjšimi padci

Septembrski globalni indeks nabavnih menedžerjev ni bil bistveno drugačen od avgustovskega, kjer so po rasti prednjačile storitvene dejavnosti (finance, storitve za potrošnike). Znotraj predelovalnih dejavnosti so imele višjo rast sektorji hrane in pijač, visoko-tehnološke opreme in zdravil. Padci so bili največji v kovinah in rudninah, avtomobilih in kemijski industriji. Glede sektorja avtomobilov je potrebno povedati, da je padec novih naročil najnižji od aprila, kljub temu pa se je število zaposlenih v dejavnosti skrčilo. Pričakovanja o rasti proizvodnje so se nekoliko izboljšala. Če pogledamo le Evropo, se je poleg prej naštetih dejavnosti proizvodnja zmanjševala še v papirni industriji in industrijskih proizvodih, medtem ko je bila rast znotraj industrije prisotna le v proizvodnji hrane in pijač.

Azijci bolje kot Evropejci in Američani

Največji nabavniki na področju aluminija so v septembru nekoliko povečali proizvodnjo, medtem ko so tudi zmanjševali zaposlenost. Predvsem se je povečala proizvodnja v Aziji, medtem ko je bil padec v Evropi drugi največji v zadnjih sedmih letih. Evropski uporabniki aluminija so ocenili, da je manjše povpraševanje po aluminiju posledica premika investicij v prihodnje mesece, in sicer predvsem zaradi negotovosti, povezanih z brexitom. Tudi danes še ni jasno, ali bodo te po 31. oktobru kaj manjše, kot so danes. Podobno je bilo z bakrom. Ameriške in azijske družbe so poročale o večji porabi, medtem ko se ta v Evropi zmanjšuje že 11. zaporedni mesec. Celotna naročila so bila nespremenjena, vendar je nižje povpraševanje pri tujih kupcih nadomestilo večje pri domačih. Zaloge pri predelovalcih bakra so se znižale, samo v Evropi pa se je zaposlenost v sektorju predelave bakrenih izdelkov znižala. V industriji jekla se je septembra razpoložene nekoliko poslabšalo (49,7; pod 50 pomeni padec), vendar se je padec pri novih naročilih pričel umirjati. Večja poraba jekla pri azijskih predelovalcih je nadomestila šibkejšo v Evropi in ZDA. V Evropi je bil padec povpraševanja po jeklu celo največji po finančni krizi.

Avgustovska industrijska proizvodnja neznatno pozitivna

Avgustovska industrijska proizvodnja v slovenski predelovalni dejavnosti je bila medletno višja le še 1,6 %, kar je bilo precej manj od naših pričakovanj (3-4 %), pričakovano pa so bili navzdol revidirani tudi pretekli podatki. V prvih osmih mesecih 2019 je tako rast znašala le še 3,8 %, verjetnost, da je bila dejansko še nižja, pa ni zanemarljiva. To postavlja pod vprašaj zanesljivosti tekočih ocen, ki jih Statistični urad RS izračunava, nasploh. V avgustu je bila rast industrijske proizvodnje najvišja pri visoko tehnološko zahtevnih izdelkih (+5,6 %), pri srednje visoko tehnoloških je bila 2,5-odstotna, pri srednje nizko in nizko tehnoloških pa je bila neznatno pozitivna. Vrednost zalog je bila medletno višja za 2,7 %, kar ni dobra popotnica za rast proizvodnje v prihodnjih mesecih. Kljub šibki rasti proizvodnje je bila rast realne prodaje višja, in sicer 4,2-odstotna, pri čemer je v prvih osmih mesecih porasla za 3,1 %, kar je bilo manj od rasti industrijske proizvodnje (+3,8 %). Verjetna razloga za to sta dva: povečanje zalog ter pritisk na končne cene pri slovenskih industrijskih proizvodih.

Izvoz v EU-28 avgusta že s padcem

Avgustovska izvozna gibanja pri slovenskem blagu so se nepričakovano ohladila, saj je izvoz porasel le za 4,9 %, kar pomeni, da je učinek logističnega centra na rast izvoza izzvenel. Vrednost izvoza na trge EU-28 je avgusta medletno celo upadla za 2,5 %. Ker so vsi podatki začasni, nas morebitna kasnejša revizija tudi pri teh podatkih ne sme presenetiti. V prvih sedmih mesecih (podrobni podatki so na voljo še z dodatnim, eno-mesečnim zamikom) je izvoz zdravil prispeval 53 % k celotni rasti

izvoza, naftni derivati pa 10 %. Na strani uvoza so zdravila prispevala k 53 % povečanju uvoza, naftni derivati 13 % in električna energija 4,4 %. Del rasti izvoza zdravil je bil tudi posledica rasti izvoza proizvedenih izdelkov v Sloveniji. Tako ocenjujemo, da je rast izvoza blaga v prvih osmih mesecih brez rasti pri trgovini z zdravili in energenti znašala okoli 4 %, uvoza pa okoli 6 %.

V Luki Koper občutijo padce v avtomobilski industriji

V primerjavi z 2. četrtletjem 2018 so slovenska tovorna vozila v 2. četrtletju 2019 prepeljala 12 % več blaga in pri tem opravila za 8 % več tonskih kilometrov ter z naloženimi vozili prevozila za 11 % več kilometrov. V notranjem prevozu so slovenska tovorna vozila prepeljala 15,1 milijona ton blaga, kar je bilo 22 % več, pri tem je bilo opravljenih za 6 % več tonskih kilometrov ter z naloženimi vozili prevoženih za 2 % več kilometrov. V mednarodnem prevozu so prepeljala 9,2 milijona ton blaga. V primerjavi z istim obdobjem prejšnjega leta je bila prepeljana skoraj enaka količina blaga in opravljenih za 8 % več tonskih kilometrov ter prevoženih z naloženimi vozili za 13 % več kilometrov. Zanimiv je tudi pogled na transportne trende v Luki Koper, kjer je bila količina pretovora v prvih devetih mesecih 2019 nespremenjena, pri čemer je bila visoka le rast pri tekočih tovorih (+19 %), medtem ko je teža pretovorjenih avtomobilov upadla za 9 %. Pri tem so v Luki Koper zapisali, »da stanje v avtomobilski industriji vpliva na pretovor drugih blagovnih skupin. Ker so avtomobilski proizvajalci v Evropi prilagodili proizvodnjo vozil manjši prodaji, se je zmanjšal uvoz pločevine za izdelavo avtomobilov. Prav tako se je zmanjšala proizvodnja jeklenih izdelkov v Evropi, kar se pozna pri izvozu teh izdelkov in pri pretovoru na terminalu za generalne tovore. Ta ukrep vpliva tudi na pretovor surovin za jeklarsko industrijo, se pravi na področju razsutih tovorov.«

Irci v pripravljenosti na slab scenarij

Irci so v proračunu za naslednje leto predvideli 1,2 milijarde EUR dodatnih stroškov, ki bi jih namenili ublažitvi izpada trgovine po uvedbi trdne meje s Severno Irsko, ki je del Združenega kraljestva. 650 milijonov EUR naj bi namenili podjetjem, turizmu in kmetijstvu, 410 milijonov EUR dodatnih sredstev za brezposelne in 160 milijonov EUR samo za spreminjanje zakonodaje. Irski finančni minister ocenjuje, da bi se irski BDP v obdobju petih let zaradi brexita brez dogovora znižal za 3,8 %, zaposlenost pa bi upadla za 2 %. To še vedno pomeni, da bi gospodarska rast obstala, vendar bi bila nižja.

Trgovinske vojne z vse višjo ceno za cel svet

IMF je ocenil, da so posredni učinki trgovinske vojne med Kitajsko in ZDA precej večji od neposrednih ter da tudi vse bolj naraščajo. Izgubo gospodarskega zaupanja je sicer težko kvantificirati, vendar naj bi se odražala v pomanjkanju investicij in zniževanju zalog. Svetovni BDP naj bi tako naslednje leto zaradi tega učinka zrasel za 0,8 % BDP manj kot sicer. Svetovna gospodarska rast bo tako vse bolj temeljila na povpraševanju v nacionalnih gospodarstvih. Nova direktorica IMF Kristalina Georgieva kot rešitev predlaga naslavljanje upravičenih očitkov o zlorabah trgovinskih dogovorov ter več proste trgovine pri storitvah in e-trgovini. Priporočila so bila pričakovana ter skladna z lastniškimi deleži narodov v kapitalu IMF.

Dogodki v naslednjem tednu: ZEW, Kitajska in plače v Sloveniji

V ponedeljek, 14. 10., bodo predstavljeni podatki iz avgustovske plačilne bilance v Sloveniji, ki bodo pokazali gibanje izvoza in uvoza glavnih storitev. Na Kitajskem bodo znani podatki o izvozu in uvozu, v EU-28 pa podatki o industrijski proizvodnji. V torek, 15. 10., bodo na voljo podatki o gibanju avgustovskih plač pri pravnih osebah v Sloveniji ter gibanje vrednosti opravljenih gradbenih del v istem mesecu. V Nemčiji bo objavljen indeks ZEW, ki naj bi bil nekoliko nižji kot v predhodnem mesecu. V sredo, 16. 10., bodo na voljo avgustovski podatki o gibanju delovno aktivnih v Sloveniji. V četrtek, 17. 10., bo objavljena prva ocena kitajskega BDP za 3. četrtletje 2019, kjer tržni udeleženci pričakujejo upočasnitev rasti na 6,1 %. Po naši oceni bi lahko bila v tem četrtletju ocena še nekoliko nižja (nekje med 5,8 % in 6,0 %). V petek, 18. 10., bo slovensko ministrstvo za finance objavilo oktobrsko poročilo o primanjkljaju in dolgu za leto 2019. Isti dan bo razkrita dinamika pri gradbenih dovoljenjih za stavbe v septembru, kjer vendarle pričakujemo njihovo rast.

Bojan Ivanc, CFA, CAIA
glavni ekonomist pri Analitiki GZS

Izpod peresa glavnega ekonomista GZS

Semafor napovedi

Napoved 1: 80-odstotna verjetnost, da bo oktobrski podatek o nemškem indeksu zaupanja ZEW med -25 in -30 (prejšnji mesec: -22,5) (NOVO).

Napoved 2: 70-odstotna verjetnost za rast kitajskega BDP v 3. četrtletju 2019 med 5,8 % in 6,0 % (NOVO).

Napoved 3: 80-odstotna verjetnost za medletno rast plač pri pravnih osebah v Sloveniji v avgustu med 4,8 in 5,2 % (NOVO).